

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/52/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3213201426
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3213201426.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudkýň JUDr. Emílie Zimovej a JUDr. Márie Vrtochovej v právnej veci navrhovateľky Ing. F. N., bytom W. č. XX, právne zastúpená Pavol Trnka, advokát so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, Novomestského 1322/16, proti odporcovi COFIDIS, a.s., so sídlom Suché mýto 1, 811 03 Bratislava, IČO: 36 816 337, právne zastúpený Černejová & Hrbek, s.r.o., so sídlom Kýčerského 7,811 05 Bratislava, IČO: 36 857 513, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolania navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 25. októbra 2013, č.k. 4C/47/2013 -129, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch I a III **p o t v r d z u j e**.

Vo výroku II, týkajúceho sa trov konania odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že odporca je **p o v i n n ý** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 405,41 eur, k rukám právneho zástupcu navrhovateľky Pavla Trnku, advokáta so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, Novomestského 1322/16, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odporca je **p o v i n n ý** zaplatiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania 97,21 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, k rukám jej právneho zástupcu Pavla Trnku, advokáta so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, Novomestského 1322/16a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že Zmluva o revolvingovom úvere č. 70168149 uzatvorená dňa 02.07.2008 medzi odporcom ako veriteľom a navrhovateľkou ako dlžníkom je neplatná. Navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 99,50 Eur a súdny poplatok z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vo výške 33 Eur, na účet okresného súdu do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že navrhovateľka dňa 02.07.2008 s odporcom uzatvorila Zmluvu o revolvingovom úvere č. 70168149, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 40000,- Sk. V konaní nebolo sporné, že odporca- obchodná spoločnosť, ktorá zmluvu o úvere s navrhovateľkou uzatvorila a úver poskytla, nebola bankou, uver bol poskytnutý nebankovým spôsobom.

V danom prípade sa súd prvého stupňa v prvom rade zaoberal namietanou výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorá podľa zmluvy o revolvingovom úvere č. 70168149 ku dňu podpisu tejto zmluvy činila 2,14 % mesačne (t.j. 25,68 % ročne), ktorú výšku považuje v rozpore s dobrými mravmi, ktorý spôsobuje neplatnosť celého právneho úkonu-zmluvy o úvere. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, a to z listiny Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk (%) rok 2008, že priemerná úroková

miera z nových úverov pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 rok do 5 rokov v júli 2008 činila 11,88 %. Z tohto je zrejmé, že úrok 25,68 % ročne, dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade bol o viac ako 100 % vyšší. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). Vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100% oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu. V predmetnej veci išlo o úver zabezpečený, a to nielen dohodou o zrážkach zo mzdy, ale išlo i úver poistený (nakolko, ako vyplýva z prílohy č.1 zmluvy navrhovateľka poistenie neodmietla), aj napriek týmto skutočnostiam bol medzi účastníkmi dohodnutý úrok, ktorý viac ako 100 % prekračuje úrokovú mieru dohodnutú pri úveroch, ktoré poskytujú banky, čo nie je akceptovateľné. Aj keď maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Poukazujúc na vykonané dokazovanie mal súd preukázať, že pri uzatváraní zmluvy o úvere boli dohodnuté úroky, ktoré viac ako 100 % prekračujú mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi na rovnaký úver v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, na základe ktorej skutočnosti je absolútne neplatný celý právny úkon- Zmluva o revolvingovom úvere č. 701681496.

Vykonaným dokazovaním, a to listom odporcu zo dňa 24.06.2008 ale aj výpoveďou navrhovateľky, ktorá uviedla, že pri uzatváraní tejto zmluvy, ktorej neplatnosti sa domáha nebola vo fyzickom kontakte s odporcom alebo jeho zamestnancom, bola s nimi len v telefonickom kontakte mal súd preukázané, že medzi odporcom a navrhovateľkou došlo k uzatvoreniu zmluvy (k finančnej službe) na diaľku.

Súd prvého stupňa bol názoru, že odporca ako dodávateľ si riadne nesplnil povinnosť, ktorú mu zákon ukladá predtým ako so spotrebiteľom uzatvorí zmluvu o spotrebiteľskom úvere a to ani podľa ust. § 4 zákona č. 266/2005 Z.z. a ani § 3 ods.5 zákona č. 258/2001 Z.z. Odporca bol povinný spotrebiteľovi-navrhovateľke predzmluvné informácie (informácie o podmienkach a nákladoch úveru a o povinnostiach) poskytnúť na samostatnom dokumente (formulári), ktorý je uvedený ako príloha k vyhláske č. 620/2007 Z.z.. Odporca v konaní tvrdil, že si svoju povinnosť poskytnúť navrhovateľke predzmluvné informácie splnil a to doručením Prílohy č.4, v ktorej sa nachádza formulár obsahujúci základné údaje o úverovej zmluve a poskytovanom produkte odporcu, navrhovateľka ho musela mať k dispozícii, dokonca s ním fyzicky manipulovať, keď od Prílohy č. 4 fyzicky oddelila potvrdenie o výške príjmu (časť Prílohy č. 4). Zákon č. 266/2005 Z.z. uvádza, že informácie spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy je dodávateľ povinný oznámiť spotrebiteľovi zreteľným a zrozumiteľným spôsobom. Z uvedeného vyplýva, že splnenie si povinnosti oboznámiť spotrebiteľa pred uzatvorením zmluvy o podmienkach je povinný preukázať dodávateľ, teda odporca. Navrhovateľka doručenie prílohy č. 4 vo svojej výpovedi nepotvrdila. Tvrdenie odporcu, že Príloha č. 4 (ktorú odporca doručil súdu) je taká ako vyzerala vtedy, v období, keď ju odporca zasielal navrhovateľke, nepreukazuje, že bola aj v takomto vyhotovení skutočne navrhovateľke doručená. V tejto súvislosti súd poukazuje, na list odporcu zo dňa 24.06.2008, v ktorom sa vôbec nezmieňuje o formulári o predzmluvných informáciách ani o samotnej Prílohe č. 4, ktorá ako tvrdí odporca netvorí (po technickej stránke) súčasť zmluvy, ide o samostatný dokument. Na uvedenom nič nezmení ani to, že navrhovateľka odporcovi zaslala potvrdenie o výške príjmu (preukázateľne oddelené od nejakej listiny, dokumentu) a ktoré z opačnej strany obsahuje označenie Príloha č. 4 Zmluvy o úvere, čo však nepreukazuje, že navrhovateľka formulárom musela disponovať, keď v konaní nebol predložený dôkaz či a čo tvorilo (a že to bol práve tento formulár) ďalšiu súčasť listiny - potvrdenie o výške príjmu. Nič nebránilo odporcovi (za účelom preukázania si splnenie tejto informačnej povinnosti) v liste (zo dňa 24.06.2008) požiadať navrhovateľku aby na znak oboznámenia sa s formulárom (za predpokladu, že by bol navrhovateľke doručovaný), tento podpísala a odporcovi vrátila späť spolu zo zmluvou. Súd bol názoru, že ak by aj bolo pravdivé tvrdenia odporcu, že Prílohu č. 4 (ktorej súčasťou mal byť formulár) navrhovateľke doručil a tak navrhovateľku oboznámil s podmienkami zmluvy (žiaden dôkaz o doručení formulára odporca nepredložil), formulár, ako súčasť predloženej listiny -Príloha č. 4 (ktorý, ako tvrdí odporca vyzerá tak ako vtedy keď odporca Prílohu č. 4 doručoval navrhovateľke) nespĺňa podmienky uvedené v § 3 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z.,

vyhl. č. 620/2007 Z.z. a § 4 ods. 2 zákona č. 266/2005 Z.z. Z formulára, ktorý predložil odporca nie je vôbec zrejme, že sa má týkať budúceho zmluvného vzťahu (budúcej zmluvy o spotrebiteľskom úvere-zmluvy o revolvingovom úvere) s navrhovateľkou, v tomto formulári nie uvedená ani jedna konkrétna náležitosť, tak ako ustanovuje Príloha k vyhláske č. 620/2007 Z.z., v ktorej sú uvádzané aj vysvetlivky na vyplnenie tohto formuláru. Chýba celková výška (a to konkrétne) ponúkaného limitu, formulár odkazuje len na zmluvu. Taktiež nie je uvedená (a to ani príkladmo) ani výška počet a termíny splátok, formulár síce uvádza pojem minimálna splátka, ale konkrétne neuvádza, v akej výške alebo aký je spôsob jej výpočtu, opätovne odkazuje len na zmluvu. Nie sú uvedené-vyčíslené (a to ani príkladmo) celkové náklady spotrebiteľa. Súd tento formulár považuje len za všeobecné informácie bez akéhokoľvek vzťahu k navrhovateľke, i odporca vo svojom vyjadrení použil termín, slovné spojenie, že ide o údaje o poskytovanom produkte odporcu. Súd bol tiež názoru, že nie je možné ani meniť vzor formulára, ktorého vzor je ustanovený v prílohe vyhláske č. 620/2007 Z.z. Súd bol názoru, že nie je splnené ust. § 3 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. , keď dodávateľ si formulár prispôbi na svoje podmienky, zmení formát vzoru, veľkosť formuláru, veľkosť písma v tomto formulári a tento formulár obsahovo i technicky dokonca zakomponuje (ako súčasť) do inej listiny. Zákon jednoznačne hovorí, že dodávateľ oboznamuje spotrebiteľa so zmluvnými podmienkami prostredníctvom ustanoveného vzoru formulára, a tento vzor musí byť dodržaný, aspoň v takomto rozsahu. Odporca vo svojich vyjadreniach poukazuje na úpravu spotrebiteľského práva, ktorá má chrániť spotrebiteľa, ako osobu ktorá je kritická v jej správaní sa na trhu a ktorá sa sama informuje o kvalite a cene tovaru a ktorá sa správa suverénne ekonomicky a nie spotrebiteľa, ktorý by zostal neinformovaný, prípadne ktorý by naivne dôveroval reklame či obchodnej praktike, ktoré vyjadrenie je možné akceptovať avšak až za podmienky, že si odporca ako druhý účastník zmluvy so spotrebiteľom (ako slabšej strany v tomto zmluvnom vzťahu) svoje zákonné povinnosti voči spotrebiteľovi pred vstupom na zmluvného vzťahu riadne splní t.j. zrozumiteľne a zreteľne spotrebiteľa informovať (poskytnúť spotrebiteľovi zákonom určené informácie a spôsobom upraveným zákonom) riadne splní, ktorú povinnosť si odporca -dodávateľ, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, nespĺnil.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd považoval úver za absolútne neplatný podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, a to z dôvodu obchádzania zákona (vyššie uvedených právnych predpisov), keď pred uzatvorením zmluvy odporca si riadne nespĺnil povinnosť oboznámiť spotrebiteľa -navrhovateľku o zmluvných podmienkach a taktiež z dôvodu, že dohoda o výške úrokov sa prieči dobrým mravom, čo spôsobuje neplatnosť celej zmluvy o úvere, z tohto dôvodu súd už v ďalšom neskúmal iné dôvody neplatnosti, uvádzané navrhovateľkou.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1, § 145 a § 150 ods. 1, veta prvá O.s.p. z dôvodu, že tak odporca i navrhovateľka sa podieľali na neplatnosti právneho úkonu a teda neplatnosť tohto právneho úkonu spôsobili účastníci spoločne, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa, na základe ktorého nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať, z ktorého dôvodu, súd navrhovateľke (i keď úspešnej v konaní) náhradu trov konania ako i trov predbežného opatrenia nepriznal. Odporcovi zároveň uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tak, ako je to uvedené vo výroku rozsudku. Lehotu na plnenie určil súd podľa ust. § 160 O.s.p..

Proti rozsudku podali v zákonnej lehote prostredníctvom svojich právnych zástupcov odporca i navrhovateľka.

Odporca podal odvolanie proti výrokom I a III a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh navrhovateľky zamietol a uložil jej povinnosť nahradiť mu trovy prvostupňového konania aj odvolacieho konania alebo aby rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu tohto odvolania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odvolaní namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Napadnuté výroky rozsudku sú nepreskúmateľné pre nedostatok konkrétne vymedzených dôvodov, pričom rozsudok a jeho odôvodnenie pôsobia prinajmenšom zmätočne. Poukázal na ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., pričom prvostupňový súd sa týmto ustanovením zákona dôsledne neriadil. Z písomného vyhotovenia rozsudku je zjavné, že súd sa sústredil takmer výlučne na detailnú kritiku ním v konaní predložených dôkazov, a naopak, dôkazy predložené žalobkyňou prvostupňový súd prijal absolútne nekriticky. Rozsudok tak podľa jeho názoru trpí

ako celok výraznými črtami svojvôle a arbitrárnosti, pričom ho nemožno považovať za rozhodnutie súdu, ktoré by bolo v súlade so zákonom. Záver prvostupňového súdu o rozpornosti zmluvného dojednaní o úrokoch s dobrými mravmi nie je v rozsudku nijak bližšie zdôvodnený ohľadom na všeobecný a neurčitý právny pojem dobré mravy, pričom prvostupňový súd nijakým spôsobom nevysvetlil, aká výška úrokov by zodpovedala dobrým mravom, neuvádza žiadne objektívne kritériá na určenie veľičiny dobrých mravov v tomto ktorom prípade, pričom sám nevykonal žiadne dôkazné šetrenie situácie na trhu úverov poskytovaných nebankovými subjektmi v relevantnom čase. Ďalej namietal, že prvostupňový vychádzal výhradne z dôkazu predloženého žalobkyňou, t.j. z listiny „Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk (%) za rok 2008“, pričom tento dôkaz nepodrobil žiadnej vecnej kritike ohľadne jeho dôveryhodnosti či správnosti údajov. Neopodstatnenosť spájania úrokových sadzieb bankových a nebankových subjektov pritom po celý čas namietal. Ďalej uviedol, že tvrdenia prvostupňového súdu o tom, že zabezpečenie v podobe dohody o zrážkach zo mzdy a poistenia kvalifikuje poskytnutý úver na úroveň úverov poskytovaných bankami považuje za scestný. Ďalej namietal, že súd uzavrel, že výška úrokovej sadzby v zmysle zmluvy o viac ako 100% prevyšuje priemer bankových úrokov, čo sa podľa názoru súdu priechi dobrým mravom a spôsobuje tak neplatnosť zmluvy ako celku, pričom tieto skutkové a právne závery prvostupňového súdu nedávajú žiadnu odpoveď na legitímne otázky odporcu ako účastníka konania Zmluvne dojednaná úroková sadzba je len jednou zo zložiek odplaty/ceny za spotrebiteľský úver. Predložením Ministerstvom financií SR spracovaného prehľadu maximálnej výšky odplaty pri spotrebiteľských úveroch, z ktorej je zrejmé, že výška odplaty podľa zmluvy (RPMN) bola v zákonných medziach, prvostupňovému súdu preukázal, že aj keby sa súdu mohla subjektívne zdať výška úrokovej sadzby neprimeraná, celková odplata za spotrebiteľský úver bola v medziach priemeru zisteného a zverejneného zo strany Ministerstva financií SR. Prvostupňový súd sa však touto otázkou vôbec nezaoberal. Závery prvostupňového súdu ohľadne neplatnosti celej zmluvy pre údajný rozpor s dobrými mravmi sú preto predčasné, nezohľadňujú žiadnym spôsobom znenie starého zákona o spotrebiteľských úveroch a nevychádzajú ani zo zisteného skutkového stavu. Závery prvostupňového súdu o tom, že ako poskytovateľ spotrebiteľských úverov si riadne a včas nespĺnili informačné povinnosti voči žalobkyni sú v evidentnom rozpore s listinami, ktoré boli súdu predložené. Zmluva samotná obsahovala všetky náležitosti, ktoré v čase uzavretia zmluvy vyžadoval starý zákon o spotrebiteľských úveroch. Ako už uviedol v podaní zo dňa 14.10.20138, Príloha č. 4 bola žalobkyni určite doručená a tá s ňou manipulovala - zaslala totiž jednu jej časť, potvrdenie o výške príjmu, ktoré nechala potvrdiť svojim zamestnávateľom. Formulár v Prílohe č. 4 zmluvy kopíruje znenie prílohy k vyhláške. Za absolútne scestné, mylné a ukladajúce ako povinnosť niečo, čo v zákone uvedené nie je, považoval úvahy súdu o tom, že nie je splnené ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z z., keď dodávateľ si formulár prispôsobí na svoje podmienky. Ďalej uviedol, že podľa judikovaných záverov ako u nás, v Českej republike no i v celej EÚ spotrebiteľská ochrana neznamená, že by mal byť spotrebiteľ chránený spotrebiteľským právom pred vlastnými neuvážanými krokmi. V prípade jeho spoločnosti, kedy zmluva bola uzavretá korešpondenčnou formou, spotrebiteľ obdržal vopred všetky informácie podľa starého zákona o spotrebiteľských úveroch a spotrebiteľ mal dostatok časového priestoru na preštudovanie zmluvnej dokumentácie, vznesenie námietok, pripomienok či iných návrhov a nakoniec sa mohol rozhodnúť aj zmluvu nepodpísať a nezaslať ju späť, došlo k plnému naplneniu ochrany spotrebiteľa podľa nielen slovenských ale aj európskych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Na základe vyššie uvedených nedostatkov odôvodnenia týmto odvolaním napádaného rozsudku súdu prvého stupňa, je možné konštatovať aj porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je zakotvené a garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, v článku 36 ods. 1 ústavného z. č. 23/1991 Zb..

Navrhovateľka podala odvolanie proti výroku II a žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že odporcovi uloží povinnosť zaplatiť jej náhradu trov prvostupňového konania ako i odvolacieho konania. V odvolaní uviedla, že v napadnutej časti pokladá napadnuté rozhodnutie za nesprávne. Poukázala na § 150 ods. 1 O.s.p., pričom predpokladom použitia tohto ustanovenia je, že sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak ide o prípad hodný osobitného zreteľa a súčasne celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. V danom prípade ako to vyplýva z odôvodnenia týmto odvolaním napadnutého rozsudku, dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. pre nepriznanie náhrady trov konania videl prvostupňový súd v okolnostiach daného prípadu v tom, že „odporca i navrhovateľka sa podieľali na neplatnosti právneho úkonu a teda neplatnosť tohto právneho úkonu spôsobili spoločne“, teda v tom, že obaja účastníci svojím správaním prispeli k vzniku sporu. S týmto záverom súdu prvého stupňa však nesúhlasí. Ako už uviedla aj na pojednávaní, ona predmetnú revolvingovú zmluvu uzavrela z toho dôvodu, že v tom čase bola vo finančnej tiesni. Mala veľký nedoplatok za plyn, dve študujúce deti a manžela,

ktorý mal v tom čase zdravotné problémy. Potrebovala tak súrne požičať peniaze, a preto využila možnosť, ktorú odporca ponúkal v inzeráte. Ona si ani jednu zo zmluvných podmienok nevyviedla, všetky zmluvné podmienky boli vopred dané odporcom, pričom ona mala možnosť zmluvu ako celok prijať, alebo ju ako celok odmietnuť. K uzatvoreniu zmluvy došlo na diaľku, pričom ona na zmluve vyplnila len potrebné údaje a zmluvu podpísala. To, že v tom čase neposudzovala zmluvné podmienky či zmluvu ako celok z hľadiska platnosti, neznamená, že sa podieľala na neplatnosti predmetnej zmluvy. V priebehu zmluvného vzťahu s odporcom jej manžel vážne ochorel a poberal len nemocenské dávky, čo bolo okrem iného tiež dôvodom, prečo nebola schopná úver splácať. A keďže si bola vedomá, že za poskytnutý úver spoločnosti COFIDIS, a.s. uhradila oveľa viac ako dostala, bola s touto zmluvou u právnikovi, ktorý jej odporučil podať predmetný návrh na súd. S poukazom na uvedené skutočnosti bola toho názoru, že súd prvého stupňa dospel k nesprávnemu záveru o tom, že ona spoločne s odporcom zapríčinila tento spor a že je daný dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p.. Podotkla, že i z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej vyplýva, že okrem toho, že jej odporca ponúkol na podpis neplatnú zmluvu o úvere, v procese uzatvorenia zmluvy porušil viaceré predpisy na ochranu spotrebiteľa. Mala za to, že osoba poskytujúca spotrebiteľské úvery v rámci svojej obchodnej činnosti by mala dbať vo zvýšenej miere na to, aby so svojimi zákazníkmi jednala v súlade s právnymi predpismi vrátane predpisov spotrebiteľského práva. Napokon považuje za nespravodlivé, keď ona ako úspešná účastníčka konania, ktorá zmluvu podpísala z dôvodu finančných problémov súd nepriznal trovy vzniknuté jej v súdnom konaní voči odporcovi, ktorý podniká a ktorého sa podľa jej názoru povinnosť znášať trovy konania úspešného účastníka vážnym spôsobom nijako nedotkne. S poukazom na uvedené skutočnosti bola toho názoru, že súd prvého stupňa nesprávne rozhodol, keď jej voči odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadrila navrhovateľka, v ktorom žiadala aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch I a III potvrdil, vo výroku II zmenil, tak ako navrhla v podanom odvolaní a zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania. Vo vyjadrení uviedla, že podané odvolanie nie je dôvodné. V danom prípade sa prvostupňový súd najskôr zaoberal namietanou výškou dohodnutého úroku z úveru a na podklade vykonaného dokazovania pritom dospel k správnejmu záveru, že takto dojednaný úrok z úveru vo výške 25,68 % ročne je dojednaný v rozpore s dobrými mravmi. Je síce pravdou, že maximálna výška úrokov pri úveroch nie je žiadnym predpisom limitovaná, z tejto skutočnosti však nie je možné dôvodiť, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o úvere a že by táto nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe a relevantnej judikatúry, neprimeranou a teda odporujúcou dobrým mravom je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe jej zjednania obvyklú v porovnaní s úrokovou mierou uplatňovanou bankami pri poskytovaní úveru. Preto prvostupňový súd pri posudzovaní výšky dojednaného úroku správne vzal v úvahu listinu "Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk (%) rok 2008", z ktorej zistil, že úroková miera pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 rok

do 5 rokov v júli 2008 činila 11,88 % a na základe tohto zistenia potom správne usúdil, že úrok dojednaný v predmetnej Zmluve o revolvingovom úvere je dojednaný v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka teda v rozpore s dobrými mravmi, keďže je o viac ako 100% vyšší

v porovnaní s úrokom poskytovaným za porovnateľný úver peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Odporca celkom nedôvodne vyčíta súdu prvého stupňa, že tabuľku

o priemerných úrokových mierach obchodných bánk za rok 2008 prijal bezvýhradne ako dôkaz relevantne a dôveryhodne preukazujúci výšku úrokov bánk za rok 2008, pričom mu vyčítal to, že sám nevykonal žiadne šetrenie vo vzťahu k výške úrokových sadzieb požadovaných v danom období na trhu spotrebiteľských úverov nebankovými inštitúciami.

V tejto súvislosti poukázala na početnú súdnu judikatúru a doposiaľ zaužívanú súdnu prax,

z ktorej vyplýva, že súdy v takýchto prípadoch berú na zreteľ predovšetkým úrokové sadzby obchodných bánk poskytované v danom období za porovnateľný úver, pričom vychádzajú z údajov zverejnených na stránke Národnej banky Slovenka www.nbs.sk. resp. zo štatistických výpisov NBS rovnako ako postupoval aj súd prvého stupňa v danom prípade. Na podporu tohto svojho vyjadrenia poukázala napr. na Uznesenie NS SR sp. zn. IM Cdo 1/2009, rozsudok KS Prešov sp. zn. 3Co 3/2011 zo dňa 28.9.2011, rozsudok OS Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 10C/20/2010-83 zo dňa 29.6.2010. Stotožnila sa síce

s tým, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa dajú vo všeobecnosti akceptovať vyššie úroky vzhľadom na vyššiu mieru rizika, rozhodne však nie o viac ako 100 % oproti priemeru bánk, pričom v každom jednotlivom prípade sa musia zohľadniť osobitosti daného prípadu. V predmetnom prípade ide o relatívne nízky úver vo výške 1.327,76 EUR (t.j. 40.000,-Sk) a tento je zabezpečený Dohodou o zrážkach zo mzdy, pričom odporca je zároveň podľa čl. 6.2 Všeobecných obchodných podmienok oprávnený požadovať doplnenie zabezpečenia prípadne i poskytnutie ďalšieho zabezpečenia záväzkov dlžníka podľa vlastnej úvahy s tým, že neposkytnutie dodatočného zabezpečenia môže byť dôvodom na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Okrem toho, predmetný úver je poistený pre prípad smrti, straty samostatnosti a zamestnania či dočasnej PN. Taktiež, pred uzavretím zmluvy mal odporca vedomosť o tom, že má istý príjem, ktorý je dostatočný na uspokojenie veriteľa vzhľadom na výšku poskytnutého úveru. Aj vzhľadom na tieto skutočnosti je podľa jej názoru v danom prípade neobhájiteľné dojednané viac ako stopercentné navýšenie ceny úveru oproti priemeru bánk

a takéto dojednanie sa prieči dobrým mravom, čo zákon postihuje absolútnou neplatnosťou právneho úkonu (napr. uznesenie NS SR 1M Cdo 1/2009, rozsudok KS Prešov sp. zn. 3Co 3/2011 zo dňa 28.9.2011). Námiety odporcu ohľadne toho, že súd svoj záver

o neplatnom dojednaní úroku z úveru nedostatočne zdôvodnil, že jeho odôvodnenie je zmätočné a ničím nepodložené sú podľa jej názoru celkom neopodstatnené. Prvostupňový súd sa totiž v odôvodnení rozsudku podrobne zaoberá dôvodmi, pre ktoré považuje úrok

z úveru za v rozpore s dobrými mravmi, poukazuje tiež na osobitosti daného prípadu a svoje rozhodnutie podporuje aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR. Nad rámec argumentácie súdu prvého stupňa uvedenej v súvislosti s dojednaným úrokom z omeškania poukázala aj na nekalé konanie odporcu, keď ustanovenie o výške úrokovej sadzby odporca uviedol na predtlačenom formuláre zmluvy celkom malým takmer nečitateľným písmom. Čo sa týka splnenia informačnej povinnosti podľa § 3 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. a § 4 zákona č. 266/2005 Z.z., stotožnila sa s právnym názorom súdu prvého stupňa, že odporca si v danom prípade túto povinnosť riadne nespĺnil a v tomto smere odkazuje na podrobnú právnu argumentáciu súdu prvého stupňa. Dala pritom do pozornosti, že odporca sa v priebehu celého prvostupňového konania o Formuláre o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere vôbec nezmenil a Formulár súdu zaslal až pred termínom posledného pojednávania ako prílohu k vyjadreniu zo dňa 14.10.2013 s tvrdením, že tento Formulár bol súčasťou prílohy č. 4 Zmluvy a navrhovateľka mala možnosť s ním disponovať. Aj z týchto dôvodov je treba listinný dôkaz (prílohu č. 4 Zmluvy) predložený súdu ako príloha k vyjadreniu zo dňa 14.10.2013 vyhodnotiť za nedôveryhodný. Na záver uviedla, že predmetný úver si vzala len z toho dôvodu, že v čase uzavretia Zmluvy bola vo finančnej tiesni, mala vysoký nedoplatok na plyn, dve študujúce deti čo ju prinútilo predmetnú zmluvu uzavrieť.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné vo výroku I a III potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny a rozsudok okresného súdu vo výroku II, ktorým rozhodol o trovách prvostupňového konania je potrebné podľa § 220 O.s.p. zmeniť.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol, keď určil, že Zmluva o revolvingovom úvere č. 70168149 uzatvorená dňa 02.07.2008 medzi odporcom ako veriteľom a navrhovateľkou ako dlžníkom je neplatná.

Súd prvého stupňa teda opierajúc sa o dostatočné skutkové zistenia tieto správne vyhodnotil a vyvodil z nich i správny právny záver. Nakoľko odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia ako presvedčivým, plne vyčerpávajúcim a dávajúcim odpovede i na námietky odporcu vznesené v jeho odvolaní, využíjúc postup podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p. sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti týchto dôvodov a tieto preto duplicitne opakovať nebude.

Na zdôraznenie ich správnosti odvolací súd len podčiarkuje skutočnosť, že súd prvého stupňa sa v danom prípade správne najskôr zaoberal namietanou výškou dohodnutého úroku z úveru a na podklade vykonaného dokazovania pritom dospel k správne mu záveru, že takto dojednaný úrok z úveru vo výške 25,68 % ročne je dojednaný v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd pritom konštatuje, že je síce

pravdou, že maximálna výška úrokov pri úveroch nie je žiadnym predpisom limitovaná, z tejto skutočnosti však nie je možné dôvodiť, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o úvere a že by táto nepodliehala žiadnemu obmedzeniu, nakoľko Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe a relevantnej judikatúry, neprimeranou a teda odporujúcou dobrým mravom je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe jej zjednania obvyklú v porovnaní s úrokovou mierou uplatňovanou bankami pri poskytovaní úveru. Preto prvostupňový súd pri posudzovaní výšky dojednaného úroku správne vzal v úvahu listinu "Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk (%) rok 2008", z ktorej zistil, že úroková miera pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 rok

do 5 rokov v júli 2008 činila 11,88 % a na základe tohto zistenia potom správne usúdil, že úrok dojednaný v predmetnej Zmluve o revolvingovom úvere je dojednaný v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka teda v rozpore s dobrými mravmi, keďže je o viac ako 100% vyšší

v porovnaní s úrokom poskytovaným za porovnateľný úver peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Odvolací súd ďalej uvádza, že je síce pravdou, že vo veciach tzv. nebankových subjektov sa dajú vo všeobecnosti akceptovať vyššie úroky vzhľadom na vyššiu mieru rizika, rozhodne však nie o viac ako 100 % oproti priemeru bánk, pričom v každom jednotlivom prípade sa musia zohľadniť osobitosti daného prípadu, pričom v predmetnom prípade ide o relatívne nízky úver vo výške 1.327,76 EUR (t.j. 40.000,-Sk) a tento bol zabezpečený, a to nielen dohodou o zrážkach zo mzdy, ale išlo i úver poistený (nakoľko, ako vyplýva z prílohy č. 1 zmluvy navrhovateľka poistenie neodmietla), pričom aj napriek týmto skutočnostiam bol medzi účastníkmi dohodnutý úrok, ktorý viac ako 100 % prekračuje úrokovú mieru dohodnutú pri úveroch, ktoré poskytujú banky. Aj vzhľadom na tieto skutočnosti je podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade neobhájiteľné dojednané viac ako stopercentné navýšenie ceny úveru oproti priemeru bánk

a takéto dojednanie sa prieči dobrým mravom, čo zákon postihuje absolútnou neplatnosťou právneho úkonu.

Čo sa týka ďalšej námietky odporcu uvádzanej v odvolaní, že ako poskytovateľ spotrebiteľských úverov si riadne a včas splnil informačné povinnosti voči navrhovateľke, túto odvolací súd taktiež nepovažoval za opodstatnenú, nakoľko tieto skutočnosti tvrdené odporcom vykonaným dokazovaním neboli preukázané, naopak boli vyvrátené a preto súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že odporca ako dodávateľ si riadne nesplnil povinnosť, ktorú mu zákon ukladá predtým ako so spotrebiteľom uzatvorí zmluvu o spotrebiteľskom úvere a to ani podľa ust. § 4 zákona č. 266/2005 Z..z. a ani § 3 ods.5 zákona č. 258/2001 Z.z..

Na záver odvolací súd k odvolacím námietkam odporcu, že rozhodnutie súdu I. st. je nesprávne a nezákonné a zároveň nepreskúmateľné, založené len na jednostranne hodnotených skutočnostiach a dôkazoch v prospech navrhovateľky a teda vydané rozhodnutie a jemu predchádzajúce konanie je jasným porušením ako čl. 46 Ústavy, preto sa postup súdu I. st. pri prejednaní veci zároveň javí ako arbitrárny, pričom rozsudok súdu I. st. tak postráda náležité posúdenie veci po stránke skutkovej i právnej, je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, resp. odôvodnenie rozsudku súdu I. st. nezodpovedá ustanoveniu § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd uvádza, že tieto námietky odporcu nepovažuje za opodstatnené, nakoľko rozsudok okresného súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie (skutkové a právne) rozsudku (§ 157 ods. 2 OSP), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo súd prvého stupňa rozhodol tak ako rozhodol.

V súvislosti s odporcovým prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom okresného súdu odvolací súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti, čo v danom prípade splnené bolo.

Čo sa týka rozhodnutia súdu prvého stupňa o náhrade trov konania, odvolací súd po preskúmaní dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné, nakoľko v prejednávanom prípade nie je dôvodné aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p., nakoľko v posudzovanom prípade neboli splnené zákonné predpoklady pre postup súdu podľa tohto ustanovenia, a to existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Pri použití citovaného zákonného ustanovenia ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok, aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu a je odôvodnené tým, že by strohá aplikácia ustanovení o náhrade trov mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam. Použitie tohto ustanovenia dopadá pritom na účastníka, ktorý by mal inak nárok na náhradu trov konania. Pri posudzovaní okolností, hodných osobitného zreteľa, sa podľa súdnej praxe prihliada na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery všetkých účastníkov, teda nielen toho, ktorého by podľa všeobecných ustanovení mala postihovať povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj toho, koho majetková sféra by bola použitím tohto ustanovenia dotknutá. Zároveň možno uplatniť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť na postoj účastníkov v konaní.

V prejednávanej veci nemožno za dôvody hodné osobitného zreteľa považovať, tak ako uviedol súd prvého stupňa, že odporca i navrhovateľka sa podieľali na neplatnosti právneho úkonu a teda neplatnosť tohto právneho úkonu spôsobili účastníci spoločne, nakoľko toto tvrdenie súdu prvého stupňa nebolo v konaní preukázané.

Právny zástupca navrhovateľky si uplatnil náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 405,41 eur.

Spôsob určenia a výšku odmeny, náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času advokáta za právne služby upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Navrhovateľke vznikli v konaní pred súdom prvého stupňa trovy titulom právneho zastúpenia, ktoré si riadne uplatnila a vyčíslila, a to za 4 úkony právnej služby (1 x prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 20.12.2012 á 58,69 eur; návrh na začatie konania zo dňa 28.02.2013, 3x účasť na pojednávaní dňa 5.9.2013, 9.10.2013, 25.10.2013 - 4 x á 60,07 Eur v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení platnom v čase vykonania úkonov(ďalej len vyhláška), k tomu 1x režijný paušál vo výške 7,63 eura, 4 x režijný paušál vo výške 7,81 eur v zmysle ust. § 16 ods. 3 vyhlášky a DPH 20 %, keďže právny zástupca navrhovateľky ako poskytovateľ služby je platcom DPH, trovy v celkovej výške 405,41 eur.

Pokiaľ by navrhovateľke neboli priznané trovy právneho zastúpenia, jednalo by sa tým o porušenie ustanovení základných procesných predpisov Občianskeho súdneho poriadku, ale aj ust. čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Čo sa týka výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým odporcovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tak, ako uviedol vo výroku rozsudku, tento odvolací súd považoval za správny.

Vzhľadom na vyššie odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej navrhovateľke boli priznané trovy odvolacieho konania za 2 úkony, a to za 1 úkon právnej pomoci 14,94 eur (odvolanie voči výroku o trovách konania), a za 1 úkon (vyjadrenie k odvolaniu) 61,87 eur + 1x režijný paušál 7,81 eur, 1x režijný paušál 8,04 eur + DPH (z 1 úkonu a režijného paušálu ako si právny

zástupca uplatnil), spolu 97,21 eur k náhrade ktorých bol zviazaný odporca, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.